

The Scottish Parliament
Pàrlamaid na h-Alba

Buidheann Chorporra Pàrlamaid na h-Alba

Plana Gàidhlig

2023-2028

Chaidh am plana seo ullachadh fo Earran
3 de dh'Àchd na Gàidhlig (Alba) agus chaidh
aontachadh le Bòrd na Gàidhlig air 7 Sultain 2023

Ro-ràdh

Fàilte

Tha a' Ghàidhlig aig cridhe dearbh-aithne nàiseanta na h-Alba, ar dualchas cultarach agus ar n-eachdraidh.

Tha am plana seo a' mìneachadh mar a tha Pàrlamaid na h-Alba an dùil togail air, leasachadh agus adhartachadh cleachdadh a' chànain tron obair aice anns na còig bliadhna ri thighinn.

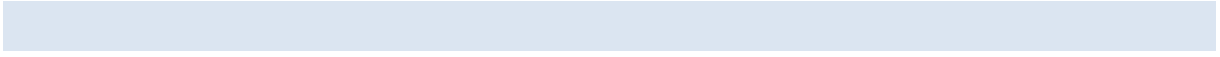
Ghabh a' Phàrlamaid ris an reachdas a tha na bhunait don phlana seo o chionn 18 bliadhna. B' e an t-adhbhar dèanamh cinnteach gun lean a' Ghàidhlig mar phàirt de bheatha làitheil na h-Alba, chan ann a-mhàin do luchd-labhairt agus luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig ach do dhaoine eile cuideachd.

Tha mise den bheachd gu bheil am plana seo a' toirt na follaiseachd agus spèis don Ghàidhlig air a bheil i airidh agus a' sealltainn dealas Pàrlamaid na h-Alba airson a leasachadh.

A' togail air an obair a rinneadh roimhe, tha am plana seo ag aithneachadh bheachdan bho dhaoine air feadh na h-Alba air mar a iad ag iarraidh oirnn conaltradh sa Ghàidhlig agus Gàidhlig a chleachdadh.

Tha mi moiteil mar Oifigear Riaghlaidh a bhith ag ath-dhaingneachadh ar dealais don Ghàidhlig agus tha mi a' coimhead air adhart ris an obair sa phlana seo fhaicinn a' cuideachadh le adhartachadh agus cleachdadh a' chànain ann an coimhearsnachdan air feadh na h-Alba.

Am Fìor Urr. Alison Johnstone BPA, An t-Oifigear Riaghlaidh

Tuairisgeul air dleastanasan Buidheann Chorporra Pàrlamaid na h-Alba agus far a bheil na h-oifisean aice

Tha Pàrlamaid na h-Alba air a dèanamh suas de 129 Buill Pàrlamaid na h-Alba (BPA). Bidh na 129 BPA a' taghadh aon dhiubh fhèin a bhith na Oifigear Riaghlaidh agus dithis BhPA mar Leas Oifigearan Riaghlaidh.

Is e buidheann reachdail a th' ann am Buidheann Chorporra Pàrlamaid na h-Alba (BCPA) air a stèidheachadh le Achd na h-Alba 1998 agus tha còignear bhall ann – an t-Oifigear Riaghlaidh, a tha na chathraiche air a' Bhuidhinn, agus ceathrar Bhall air an taghadh leis a' Phàrlamaid.

Bidh Pàrlamaid na h-Alba a' taghadh buill Buidheann Chorporra Pàrlamaid na h-Alba, a tha an uair sin cunntachail do Phàrlamaid na h-Alba airson an luchd-obrach, togalaichean agus seirbheisean a sholarachadh a tha a dhìth air a' Phàrlamaid airson a h-obair a choileanadh.

Bha BCPA a' fastadh 536 neach-obrach agus bha cosgais obrachaidh lom de £120.4M aice ann an 2021-22.¹ Tha i suidhichte ann an togalach Pàrlamaid na h-Alba ann an Dùn Èideann. Airson tuilleadh fiosrachaidh, faic duilleagan [BCPA air làrach-lìn Pàrlamaid na h-Alba](#).

Tha na gnìomhan reachdail agus eile aig Pàrlamaid na h-Alba eadar-dhealaichte bho gnìomhan rianachd BCPA. Tha am Plana seo a' buntainn ri BCPA agus chan ann ri Pàrlamaid na h-Alba. Tha ullachadh airson cleachdadh chànanan ann an gnothaichean na Pàrlamaid air a mhìneachadh anns na Gnàth-riaghailtean (Faic 7.1) a tha [rim faighinn air-loidhne](#). Gheibhear barrachd fiosrachaidh air mar a thèid seirbheisean a sholarachadh [ann am Poileasaidh Cànan BCPA](#).

Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus lìbhrigeadh fios gum feumar plana Gàidhlig a dheasachadh

Chaidh Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 aontachadh le Pàrlamaid na h-Alba gus inbhe na Gàidhlig a dhaingneachadh mar chànan oifigeil ann an Alba aig a bheil spèis cho-ionann ris a' Bheurla.

Is e e fear de phrìomh fheartan Achd 2005 gu bheil gu bheil e a' toirt comas do Bhòrd na Gàidhlig iarraidh air ùghdarras poblach Plana Gàidhlig ullachadh. Tha an t-ullachadh seo ann gus dèanamh cinnteach gun cuidicheadh an roinn phoblach ann an Alba le bhith a' gleidheadh na Gàidhlig san àm ri teachd le bhith a' cur ri inbhe is ìomhaigh a' chànan agus a' cruthachadh chothroman pragtaigeach gus a cleachdadh.

¹ [Spcc-annual-report-and-accounts-2021-22.pdf \(parliament.scot\)](#)

Is e an sgrìobhainn seo Plana Gàidhlig BCPA, a chaidh a dheasachadh a rèir frèam-obrach Achd na Gàidhlig (Alba) 2005. Tha e ag innse mar a chleachdas sinn Gàidhlig nar n-obair, mar a nì sinn cleachdadh na Gàidhlig comasach ann an conaltradh ris a' phoball is ris na prìomh chom-pàirtichean againn, agus mar a bhrosnaicheas agus a leasaicheas sinn a' Ghàidhlig.

Thathar air Plana Gàidhlig an BCPA a dheasachadh a rèir nan slatan-tomhais reachdail ann an Achd 2005, le aire do Phlana Nàiseanta na Gàidhlig agus an Stiùireadh air Deasachadh Phlanaichean Gàidhlig.

AONTACHADH RI PLANA GÀIDHLIG BCPA

Fhuair Plana Gàidhlig BCPA aonta Bòrd na Gàidhlig air 7 Samhain 2023.

CO-CHOMHAIRLE AIR DREACHD PHLANA GÀIDHLIG BCPA

Tha Achd 2005 ag ràdh gum feum ùghdarrasan poblach deasachadh a' Phlana Gàidhlig aca a thoirt gu aire a h-uile duine/buidheann aig am biodh ùidh sa chùis.

Bha a' cho-chomhairle poblach fosgailte bho 20 Gearran 2023 gu 3 Giblean 2023 agus chaidh a dhèanamh tro cheisteachan air-loidhne air [CitizenSpace](#).

Chaidh a chur air adhart ann an grunn dhòighean, leithid:

- Postairean agus bileagan
- Fios Naidheachd
- Làrach-lìn Pàrlamaid na h-Alba
- Postan mheadhanan-sòisealta air na cunntasan corporra Facebook, Twitter agus Instagram agus air twitter Gàidhlig Pàrlamaid na h-Alba, cunntas Twitter an Oifigeir Riaghlaidh agus cunntasan eile aig Pàrlamaid na h-Alba.
- Pod-chraoladh
- Cuairt-litir dhealanach Pàrlamaid na h-Alba agus cuairt-litrichean BSL
- Conaltradh a-staigh tron Iris Chorporra
- Post-d gu buidhnean Gàidhlig nàiseanta is ionadail.

Uile gu lèir fhuair sinn 124 freagairt, a tha na ìre àrd de fhreagairtean airson Plana Gàidhlig reachdail. Gheibhear làn-aithisg air a' cho-chomhairle agus na h-atharrachaidhean a chaidh a dhèanamh mar thoradh air ann am Pàipear-taice A.

SÙIL FHARSAING AIR A' GHÀIDHLIG ANN AN ALBA

Tha BCPA ag aithneachadh gu bheil a' Ghàidhlig na pàirt bhunaiteach de dhualchas, fèin-aithne nàiseanta agus beatha chultarach na h-Alba. Tha BCPA dealasach a

thaobh nan amasan ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus tha iad air na structaran agus na h-iomairtean riatanach a chur an sàs gus dèanamh cinnteach gum bi a' Ghàidhlig seasmhach san àm ri teachd ann an Alba.

Tha BCPA a' tuigsinn gu bheil cor na Gàidhlig air stèidh anabarrach cugallach agus, ma tha a' Ghàidhlig a' dol a bhith seasmhach agus beothail san àm ri teachd, ga cleachdadh barrachd agus le barrachd suim aig daoine oirre ann an Alba, feumaidh riaghaltas, na roinnean poblach is prìobhaideach, buidhnean coimhearsnachd agus luchd-labhairt a' chànain uile obrachadh còmhla gus:

- cur ri inbhe na Gàidhlig
- togail is ionnsachadh na Gàidhlig a chur air adhart
- meudachadh air cleachdadh na Gàidhlig a bhrosnachadh.

GÀIDHLIG ANN AN RAON-ÙGH DARRAIS BCPA

Tha raon-ùghdarras BCPA a' sgoileadh air feadh na h-Alba. Tuigear, ma-thà, gu bheil luchd-labhairt na Gàidhlig agus coimhearsnachdan Gàidhlig na h-Alba air fad, gach cuid coimhearsnachdan cruinn-eòlach agus coimhearsnachdan ùidh, a' tighinn fo sgèith obair BCPA.

Anns an earrainn seo, cleachdaidh sinn dàta bho chunntas-sluaigh 2011 mar an dàta as ùire a tha ri fhaighinn agus nì sinn ath-sgrùdadh aon uair 's gum bi dàta cunntas-sluaigh 2021 ri fhaighinn.

B' e 87,056 (1.7% de shluagh na h-Alba) an àireamh iomlan de dhaoine a chaidh a chlàradh a bha comasach air Gàidhlig a bhruidhinn agus/no a leughadh agus/no a sgrìobhadh agus/no a thuigsinn ann an Cunntas-sluaigh 2011. Dhiubh sin, b' e 57,602 an àireamh iomlan de dhaoine a b' urrainn Gàidhlig a bhruidhinn (1.1% de shluagh na h-Alba). Ged a chaidh àireamh luchd-labhairt na Gàidhlig sìos bhon Chunntas-sluaigh mu dheireadh, thàinig àrdachadh air ìre nan daoine a tha comasach air Gàidhlig a bhruidhinn agus cuideachd air Gàidhlig a leughadh is a sgrìobhadh eadar 2001 is 2011, a' nochdadh fàs ann an litearrachd sa Ghàidhlig agus ann an àireamh luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig. Chaidh an àireamh de dhaoine fo aois 25 aig an robh Gàidhlig am meud cuideachd eadar 2001 agus 2011.²

Cunntas-sluaigh 2011			Alba
Le sgil Gàidhlig sam bith (aois 3+)	87,056	1.7%	de shluagh na h-Alba
daoine a bhruidhneas Gàidhlig	57,602	1.1%	de shluagh na h-Alba
		66.2%	de dhaoine le sgil Gàidhlig
luchd-labhairt a leughas Gàidhlig	38,636	67.1%	de dhaoine a bhruidhneas Gàidhlig
Luchd-labhairt litearra na Gàidhlig	32,418	56.3%	de dhaoine a bhruidhneas Gàidhlig

Tùs: Clàr NRS 234 2011

Tha luchd na Gàidhlig sgapte air feadh na h-Alba. Bha beagan is an dàrna leth de luchd-labhairt na Gàidhlig a chaidh a chomharrachadh ann an cunntas-sluaigh 2011 a' fuireach ann an siorrachdan na Gàidhealtachd (sgìrean Comhairle na Gàidhealtachd, Comhairle Earra-Ghàidheal is Bhòid agus Comhairle nan Eilean

² http://www.scotlandscensus.gov.uk/documents/analytical_reports/Report_part_1.pdf

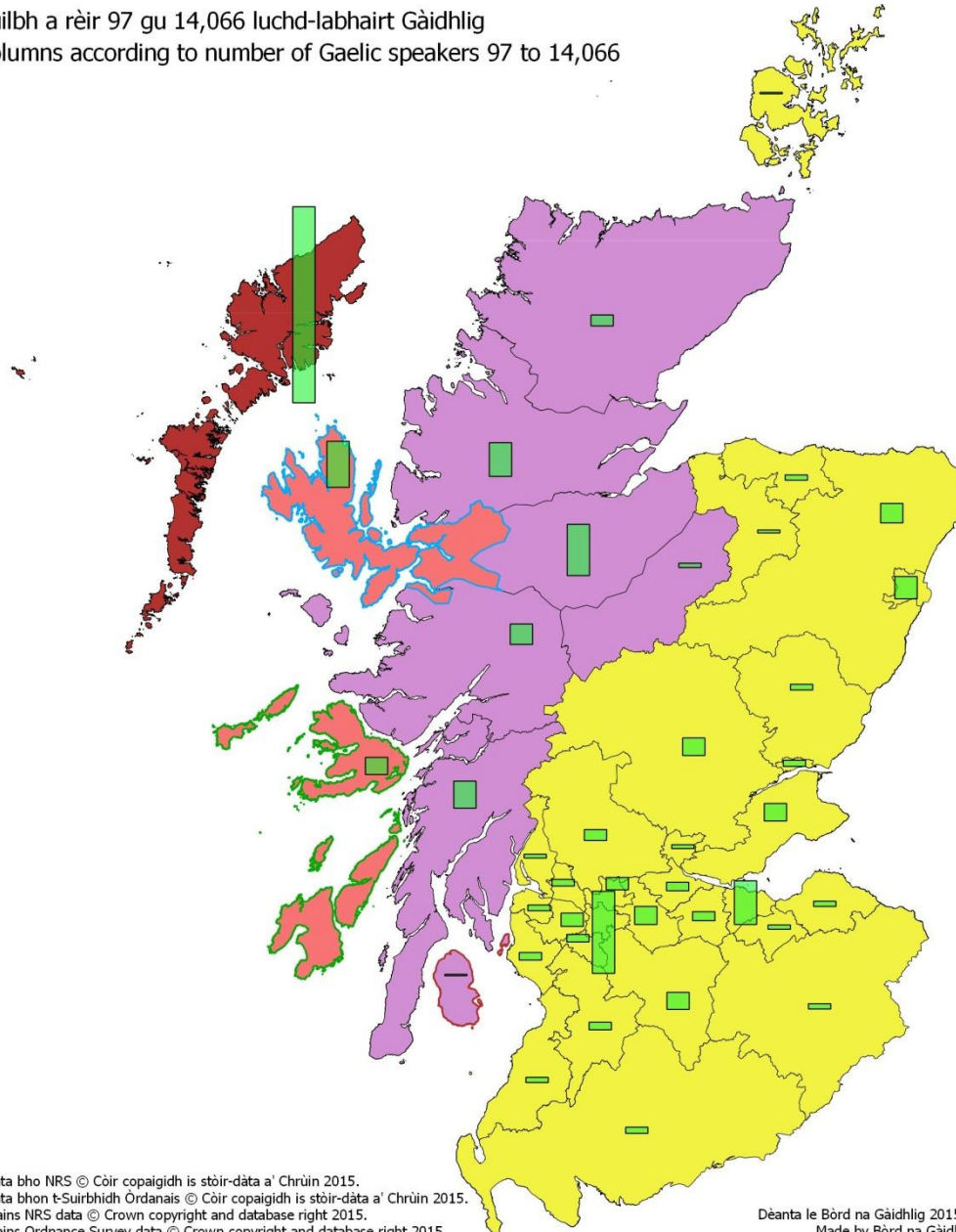
Siar) agus beagan nas lugha na dàrna leth air a' Ghalltachd. A thuilleadh air luchd-labhairt na Gàidhlig a tha a' fuireach ann an coimhearsnachdan traidiseanta na Gàidhlig, tha ìre àrd de coimhearsnachd labhairt na Gàidhlig a' fuireach ann am bailtean, le dùmhlachd mhòr a' fuireach ann am Mòr-sgìre Ghlaschu, Dùn Èideann, Inbhir Nis agus Obar Dheathain. Chithear mar a tha luchd-labhairt na Gàidhlig air an sgapadh gu nàiseanta air a' mhapa a leanas, bho Bhòrd na Gàidhlig, a tha a' sealltainn na h-àireimh sa cheud agus an àireamh iomlan de luchd-labhairt ann an diofar sgìrean.

Luchd-labhairt Gàidhlig 2011 Gaelic speakers

- ≤1.125% (cuibheas nàiseanta : national average)
- <15%
- <50%
- 50%+ le labhairt Ghàidhlig : with Gaelic speaking ability

a rèir Aonadan Rianachd Ionadail, Ìre 1
by Local Administrative Units, Level 1

Cuilbh a rèir 97 gu 14,066 luchd-labhairt Gàidhlig
Columns according to number of Gaelic speakers 97 to 14,066

Le dàta bho NRS © Còir copaidh is stòir-dàta a' Chrùin 2015.
Le dàta bhon t-Suirbhidh Òrdanais © Còir copaidh is stòir-dàta a' Chrùin 2015.
Contains NRS data © Crown copyright and database right 2015.
Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2015.

Dèanta le Bòrd na Gàidhlig 2015 a' cleachdadh QGIS 2.
Made by Bòrd na Gàidhlig 2015 using QGIS 2.

Chan eil figear ùghdarrasach ann a thaobh na h-àireimh de luchd-ionnsachaidh inbheach nach eil fileanta, ach tha ùidh mhòr an-dràsta ann an ionnsachadh na Gàidhlig mar a chithear le ìrean ùidh anns a' chùrsa ioma-meadhain SpeakGaelic agus Duolingo Gàidhlig na h-Alba. Gu ruige seo, tha mu 1.5m neach air Duolingo Gàidhlig na h-Alba a luchdachadh a-nuas le 451k de luchd-ionnsachaidh gnìomhach air aithris.³

A thuilleadh air sin, tha Suirbhidh Beachdan Sòisealta na h-Alba 2021 air àrdachadh fhaicinn anns an àireamh de dhaoine aig a bheil ìre sam bith de Ghàidhlig. Eadar 2012 agus 2021, tha a' chuibhreann de dhaoine comasach air co-dhiù corra fhacal Gàidhlig a bhruidhinn san t-suirbhidh mhòr riochdachail seo air dùblachadh bho 15% gu 30%.⁴

Tha àireamh shusbainteach de chlann ann am foghlam Gàidhlig, an dà chuid foghlam tro mheadhan na Gàidhlig (FtG) agus foghlam luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig (FLI) air feadh na h-Alba. Tha na figearan slàna airson FtG agus FLI rim faicinn gu h-ìosal.

Tha am mapa le Bòrd na Gàidhlig a leanas a' sealltainn sgaoileadh sgoiltean-àraich, aonadan agus sgoiltean FtG air feadh na h-Alba. Mar a chithear, chan ann air a' Ghàidhealtachd a-mhàin a tha solar FtG. Tha e ri fhaighinn aig diofar ìrean ann am bailtean ann am meadhan agus taobh sear na h-Alba. An-dràsta, thathar a' libhrigeadh FtG ann an 15 ùghdarrasan ionadail.

Anns a' cho-theacsa seo, faodar a bhith an dùil gun lean an t-àrdachadh ann an litearrachd, àireamhan luchd-ionnsachaidh fileanta agus FtG, a' leantainn gu barrachd iarrtais airson sheirbheisean.

³ [The world's best way to learn Scottish Gaelic - Duolingo](#), aig 12/12/2022

⁴ <https://www.gaidhlig.scot/en/news/SSAS/>

Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig		Alba
Tràth-bhliadhnaichean		Ionadan Tràth-ionnsachaidh
2021-22	55	Ionadan Tràth-ionnsachaidh
Bun-sgoil	60	bun-sgoiltean
2021-22	3,856	sgoilearan
	284	Luchd-teagaisg FTE
Àrd-sgoil	32	àrd-sgoiltean
2021-22	1,616	sgoilearan
	173	luchd-teagaisg

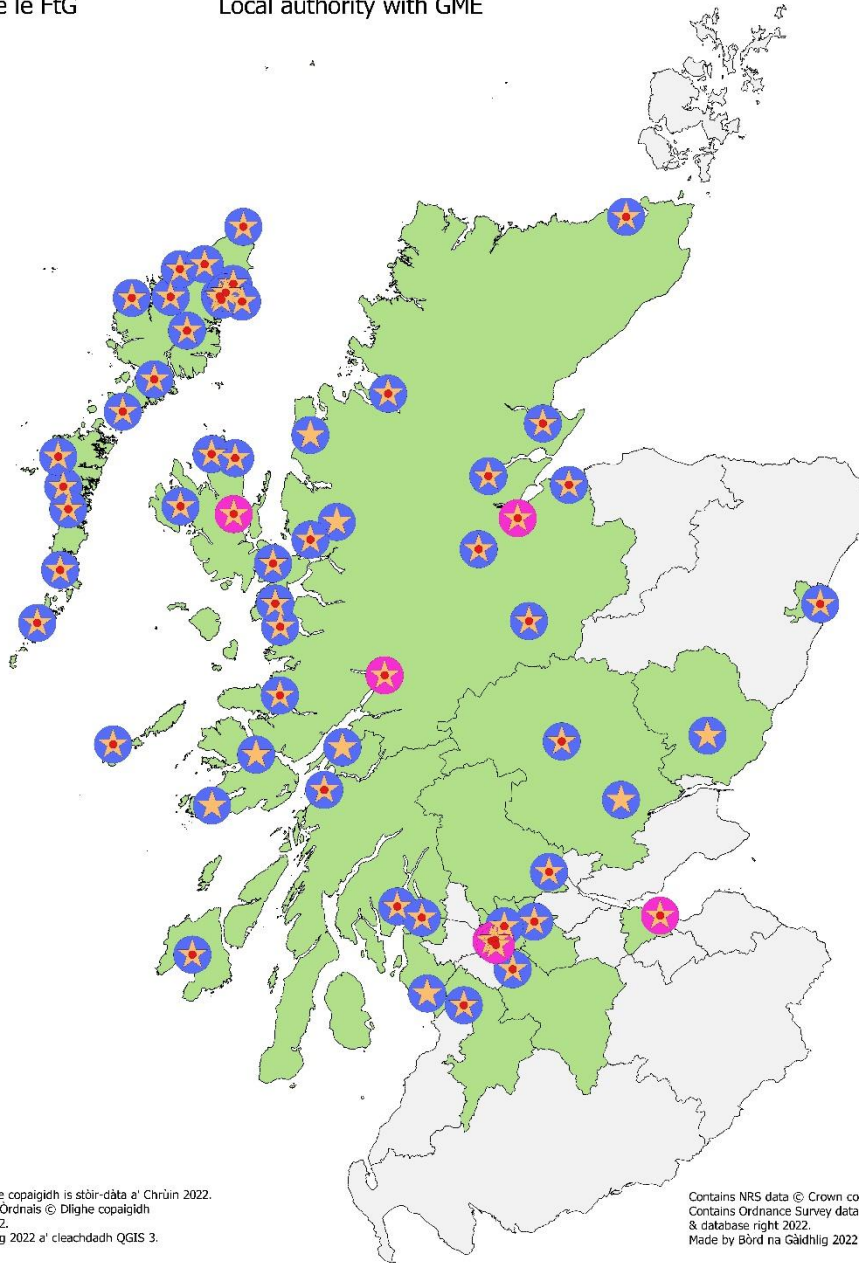
Tùs: Bòrd na Gàidhlig, [Dàta Foghlaim Gàidhlig 2021-22](#)

Foghlam tron Ghàidhlig 2021-22 Gaelic Medium Education

às aonais bhun-sgoiltean leis <5 sgoilearean Gàidhlig
excluding primary schools with <5 Gaelic pupils

- Bun-sgoil Ghàidhlig GME primary school
- Bun-sgoil le sruth FtG Primary school with GME stream
- Le ionad àraich FtG na cois With associated GME early learning centre
- ★ Le FtG àrd-sgoile na cois With associated GME secondary
- Comhairle le FtG Local authority with GME

Le dàta bho NRS © Dlighe copaidh is stòir-dàta a' Chrùin 2022.
Le dàta bhon t-Suirbhidh Ordnais © Dlighe copaidh is stòir-dàta a' Chrùin 2022.
Dèanta le Bòrd na Gàidhlig 2022 a' cleachdadh QGIS 3.

Contains NRS data © Crown copyright & database right 2022.
Contains Ordnance Survey data © Crown copyright & database right 2022.
Made by Bòrd na Gàidhlig 2022 using QGIS 3.

Gàidhlig do Luchd-ionnsachaidh		Alba
Bun-sgoil	6	sgìrean comhairle

2021-22	84	bun-sgoiltean
	3,949	sgoilearan
Àrd-sgoil	6	sgìrean comhairle
2021-22	22	àrd-sgoiltean
	2,766	sgoilearan

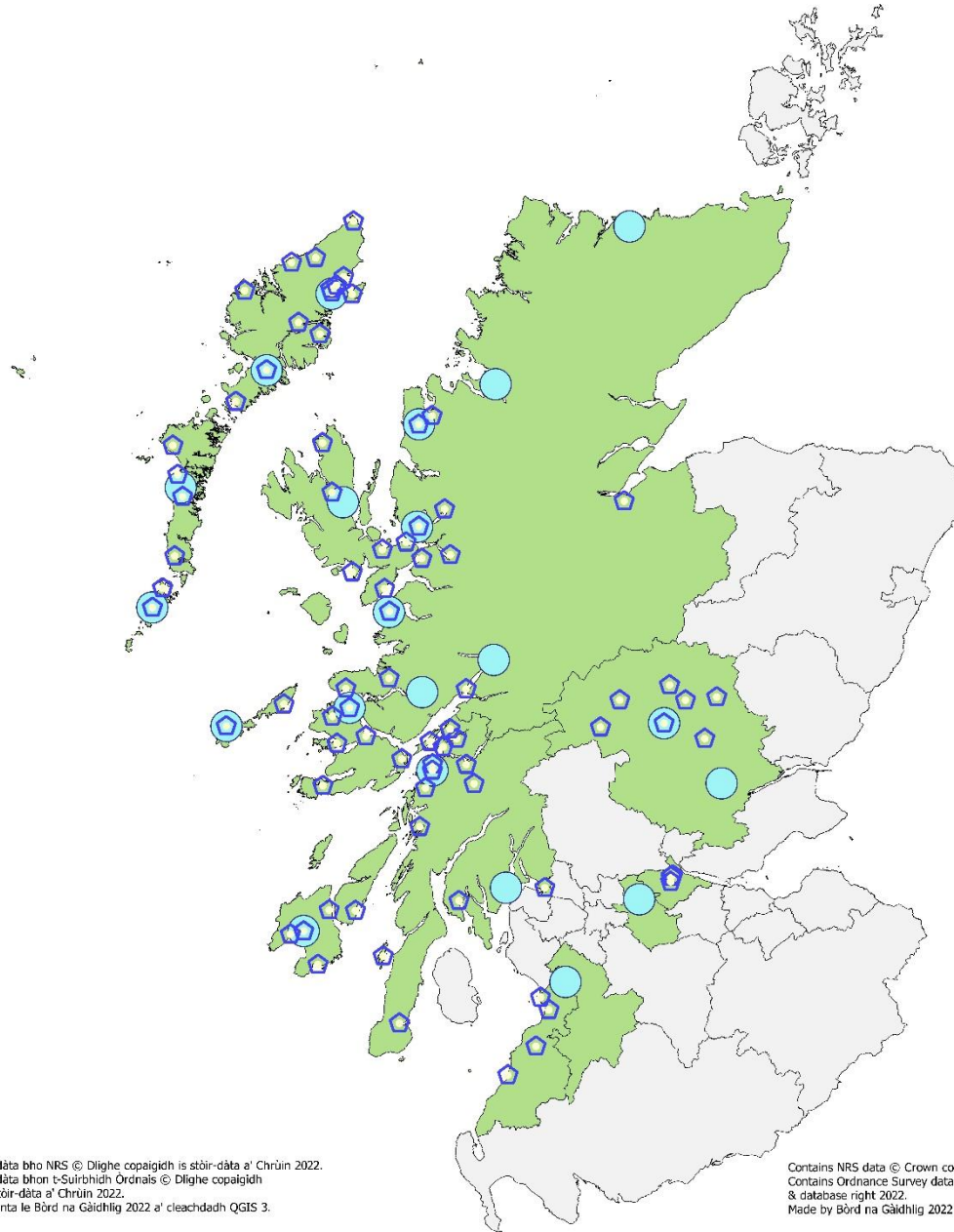
Tùs: [Bòrd na Gàidhlig, Dàta Foghlaim Ghàidhlig 2021-22](#)

Foghlam Luchd-ionnsachaidh 2021–2022 Gaelic Learner Education

às aonais sgoiltean leis <5 sgoilearean Gàidhlig
excluding schools with <5 Gaelic pupils

- Bun-sgoil le Gàidhlig mar L2* Primary with Gaelic as L2*
- Àrd-sgoil le FLi Secondary with GLE
- Comhairle le FLi Local authority with GLE

* "Gaelic taught as learner"

Le dàta bho NRS © Dlighe copaidh is stòir-dàta a' Chrùin 2022.
Le dàta bhon t-Suirbhidh Ordnais © Dlighe copaidh is stòir-dàta a' Chrùin 2022.
Dèanta le Bòrd na Gàidhlig 2022 a' cleachdadh QGIS 3.

Contains NRS data © Crown copyright & database right 2022.
Contains Ordnance Survey data © Crown copyright & database right 2022.
Made by Bòrd na Gàidhlig 2022 using QGIS 3.

Buidhnean Gàidhlig, buidhnean coimhearsnachd Gàidhlig agus cothroman Gàidhlig do dh'Inbhich

Air sgàth gu bheil BCPA ag obair air feadh na h-Alba, tha buidhnean Gàidhlig, buidhnean coimhearsnachd agus cothroman Gàidhlig do dh'Inbhich uile anns an raon-obrach againn. Nam measg tha na buidhnean leasachaidh Gàidhlig [Bòrd na Gàidhlig](#) agus [Comunn na Gàidhlig](#) agus na craoladairean [MG Alba](#). Tha na buidhnean a bhios a' cuimseachadh air cultar na Gàidhlig a' gabhail a-steach [an Comunn Gàidhealach](#), a bhios a' ruith [a' Mhòid Nàiseanta Rìoghail](#), [Fèisean nan Gàidheal](#) a tha a' cumail taic ri fèisean Gàidhlig a bhios ri oideachadh ealain sa choimhearsnachd, agus [Ceòlas](#) a bhios a' brosnachadh na Gàidhlig agus a cultar ann an Uibhist.

Am measg nam buidhnean coimhearsnachd Gàidhlig, tha [Comann nam Pàrant](#), a tha a' riochdachadh phàrantan aig a bheil clann ann am foghlam tro mheadhan na Gàidhlig, meuran ionadail den Chomann Ghàidhealach agus buidhnean Gàidhlig ionadail leithid Gàidhlig anns na Crìochan.

Tha measgachadh de chothroman Gàidhlig do Inbhich rim faighinn agus gheibhear fiosrachadh mun deidhinn air làrach-lìn [LearnGaelic.Scot](#). Tha cothroman ionnsachaidh air an toirt seachad le diofar sholaraidhean mar eisimpleir, [Sabhal Mòr Ostaig](#) san Eilean Sgitheanach [OGE Innse Gall](#), oithighean [Obar Dheathain](#), [Dùn Èideann](#) agus [Glaschu](#) agus diofar ùghdarrasan ionadail agus buidhnean coimhearsnachd. Tha an app ionnsachaidh [Duolingo](#) ri fhaighinn ann an Gàidhlig na h-Alba agus 's e cùrsa ioma-meadhain ùr a th' ann an [SpeakGaelic](#) a chaidh a dhèanamh le com-pàirteachas eadar am BBC, Bòrd na Gàidhlig, MG ALBA agus Riaghaltas na h-Alba.

Bidh BCPA ag obair le buidhnean Gàidhlig, buidhnean coimhearsnachd agus solaraichean Gàidhlig do dh'Inbhich.

Beachdan mun Ghàidhlig

Tha ùidh anns a' Ghàidhlig am measg mòran daoine aig nach eil Gàidhlig. Rinn Suirbhidh Beachdan Sòisealta na h-Alba rannsachadh o chionn ghoirid air beachdan a' phobaill a thaobh na Gàidhlig ann an Alba.⁵ Mar eisimpleir, lorg an sgrùdadh a rinneadh ann an 2021, gun robh, san t-sampall riochdachail de 1,365 neach aois 18 agus nas sine air feadh na h-Alba, 79% den luchd-fhreagairt ag aontachadh gu bheil a' Ghàidhlig cudromach do dhualchas cultarail na h-Alba agus 88% den bheachd gu bheil i cudromach do dhualchas cultarail na Gàidhealtachd agus nan Eilean.

Tha e cuideachd ag aithris gu bheil gluasad air a bhith ann a dh'ionnsaigh beachdan nas adhartaike a thaobh a' chànain ann an grunn raointean, a' gabhail a-steach beachdan air foghlam Gàidhlig, cho cudromach 's a tha a' Ghàidhlig do dhualchas cultarail an neach fhèin, caiteachas poblach air a' Ghàidhlig, agus àm ri teachd na Gàidhlig.

⁵ <https://www.gaidhlig.scot/en/news/SSAS/>

Lorg an sgrùdadh cuideachd gu bheil daoine nas òige (aois 18-29), is an fheadhainn le barrachd fios is eòlais air a' Ghàidhlig uile nas buailtich a bhith nas taiceil don Ghàidhlig thairis air an raon de chuspairean a tha air an taisbeanadh gu h-àrd.

Tha seo a' leantainn sgrùdadh ann an 2011 le TNS-BMRB airson an Aonad-sgrùdaidh Cultair, Chùisean A-muigh agus Turasachd aig Riaghaltas na h-Alba ann an co-bhonn ri Bòrd na Gàidhlig.⁶ Nochd an rannsachadh, ged a bha 87% den fheadhainn leis an deach agallamh a dhèanamh (1,009 uile-gu-lèir) gun eòlas idir air a' Ghàidhlig, dh'aontaich 81% gu bheil e "cudromach nach caill Alba a dualchas Gàidhlig", 62% gum "bu chòir taic a chur ris a' Ghàidhlig agus a brosnachadh air feadh na h-Alba" agus 65% "gum bu chòir barrachd a dhèanamh gus Gàidhlig a bhrosnachadh is a chur air adhart ann an Alba".

Eachdraidh na Gàidhlig

Ged a thathar gu tric a' smaoinichadh air a' Ghàidhlig mar chànan a tha ceangailte ris a' Ghàidhealtachd is na h-Eileanan, bha i uair air a bruidhinn mar chainnt dhùthchasach air feadh cha mhòr a h-uile ceàrn ris an canar Alba an-diugh, ach a-mhàin ann an Arcaibh agus Sealtainn, agus b' i prìomh chànan na h-Alba gu ruige cha mhòr deireadh nam Meadhan Aoisean. Tha seo ri fhaicinn ann an ainmean-àite, mar eisimpleir, mar a chithear sa mhapa a leanas. Faisg air deireadh nam Meadhan Aoisean, thachair sgaradh eadar Gàidhealtachd is Galltachd, leis a' Ghàidhlig ga daingneachadh mar chànan na Gàidhealtachd, ach a' crìonadh air a' Ghalltachd. Air Ghalltachd, b' ann san iar-dheas a b' fhaide a mhair a' Ghàidhlig.

Ghlèidh a' Ghàidhlig a h-inbhe mar phrìomh chànan na Gàidhealtachd suas chun 19mh agus 20mh linn. Ann an 1500, bha mu dàrna leth an t-sluaigh a' bruidhinn Gàidhlig, agus ann an 1650 bha mu thrìan dhiubh ga bruidhinn. Anns an 18mh is 19mh linn, mar thoradh air imrich bhon Ghàidhealtachd, chualas Gàidhlig air feadh bailtean is cathair-bhailtean na Galltachd.

Tha oidhirpean gus a' Ghàidhlig a chumail agus a leasachadh air a bhith a' dol bho dheireadh nan 1870an, ach b' ann sna 1980an a thàinig iad air adhart gu h-àraid, le foghlam tro mheadhan na Gàidhlig ga chur air bhonn, telebhisean Gàidhlig ga stèidheachadh agus gabhail ri Achd na Gàidhlig (Alba) ann an 2005.

⁶ <http://www.gaidhlig.scot/wp-content/uploads/2016/12/West-Graham-2011-Beachd-a-phobail-CR11-01-Public-attitudes.pdf>

Alba

Taghadh de dh'ainmean-àite bhon Ghàidhlig

Airson tuilleadh air na h-ainmean seo, feuch an stòr-dàta air www.ainmean-aite.org.

Scotland

A selection of Gaelic-derived place-names

For more on these names, consult the database on www.gaelicplacenames.org.

Le dàta bho NRS © Còir copaidh is stòr-dàta a' Chrùin 2017.
Le dàta bhon t-Suirbhidh Òrdnais © Còir copaidh is stòr-dàta a' Chrùin 2017.
Contains NRS data © Crown copyright and database right 2017.
Contains Ordnance Survey data © Crown copyright and database right 2017.

Rannsachadh le Ainmean-Àite na h-Alba & Bòrd na Gàidhlig.
Mapa le Bòrd na Gàidhlig 2017 a' cleachdadh QGIS 2.
Research by Ainmean-Àite na h-Alba & Bòrd na Gàidhlig.
Map by Bòrd na Gàidhlig 2017 using QGIS 2.

In-sgrùdadh air Comas sa Ghàidhlig

Comas cànanain an ùghdarrais

Thèid an t-suirbhidh seo a dhèanamh sa chiad bhliadhna den phlana seo, agus nithear tèile ron deireadh.

Clàr de stuthan agus soidhnichean Gàidhlig a tha ann mar-thà

Tha an solar Gàidhlig làithreach ri fhaighinn san [eagran mu dheireadh](#) den Phlana Ghàidhlig againn agus cuideachd ann an earrann nan geallaidhean san eagran seo den Phlana.

Measadh air comasan eadar-theangachaidh is eadar-mhìneachaidh

Tha cùmhnant sònraichte aig BCPA airson eadar-theangachadh Gàidhlig agus tha comas eadar-theangachaidh agus ceartachaidh taobh a-staigh na buidhne tro dhreuchd an Oifigear Leasachaidh Gàidhlig. Tha cothrom aig BCPA cuideachd air eadar-mhìneachadh Gàidhlig tron phrìomh chùmhnant againn airson Eadar-theangachadh, Eadar-mhìneachadh agus Tar-sgrìobhadh. Tha uidheamachd eadar-theangachadh mar-aon stèidhichte againn san t-Seòmar agus ann an cuid de na seòmraichean comataidh agus tha sealbh againn cuideachd air uidheamachd eadar-theangachadh mar-aon a chaidh a cheannach aig àm a' chiad Phlana Ghàidhlig againn, le taic airgid bho Bhòrd na Gàidhlig.

A' cumail dàta air comas Gàidhlig

Cumaidh sinn dàta air ar comas Ghàidhlig tro shuirbhidhean air ar comasan cànanain dà uair san t-seisean agus tron staitistig a bhios sinn a' cruinneachadh airson ar n-aithisgean bliadhna do Bhòrd na Gàidhlig air buileachadh ar Plana Gàidhlig.

Tha an còrr den sgrìobhainn seo ri faighinn air iarrtas le bhith a' cur post-d gu gaidhlig@parliament.scot. Thoir an aire gur dòcha nach bi e gu tur ruigsinneach do dhaoine a chleachdas leughadair-sgrìn.